

BURSASPOR ALTYAPISININDAKİ B-C GENÇ TAKIM FUTBOLCULARININ BAZI KAYGI NEDENLERİ

VARIOUS ANXIETY CAUSES OF B – C YOUNG TEAM FOOTBALLERS IN SUBSTRUCTURE OF BURSASPOR

DOĞAN, M.¹ÇANKAYA, C.¹GEZER, T.²

ÖZET

Çalışmanın amacı, Bursaspor Futbol Kulübü'nün altyapı kadrosu içinde yer alan B ve C genç takım oyuncularının kaygı durumları ve futboldan beklentilerini ortaya çıkarmaktır.

Araştırmamızın evrenini Bursaspor B ve C genç takımlarında oynayan, 12-14 ve 14-16 yaş grubunun oluşturduğu 60 genç futbolcu oluşturmaktadır. Veriler, takım antrenörlerinden izin alınarak, toplam 31 sorudan oluşan anket ve sporcular ile yüz yüze görüşme yöntemleri ile elde edildi.

Verilerin değerlendirmesinde değişkenler arasında ilişki olup olmadığını saptamaya yarayan x2 bağımsız testi uygulandı. Bu testin birinci aşamasında % değerler üzerinden hesaplamalar yapıldı, ikinci aşamada ise bazı veriler karşılaştırılarak aralarındaki ilişki araştırıldı. Anlamlılık düzeyi (0.5) olarak kabul edildi. İstatistiksel analizde Statistica istatistik programı kullanıldı.

Bursaspor altyapı takımları içerisinde yer alan B ve C genç takım oyuncularının müsabakalarda duydukları korkular incelendiğinde, antrenörlerin olumsuz eleştirileri % 50' sinin, takım arkadaşlarının olumsuz eleştirileri % 56.5' inin, derslerdeki başarısızlık ve öğretmenleri ile olumsuz ilişkileri % 40' ının, kendi ve ailelerinin yaşadığı ekonomik zorluklar % 53' ünün kaygılanmalarına neden olduğu belirlendi.

Sporcuların % 30' unun, müsabaka sonunda antrenörlerinden alacağını düşündüğü olumsuz eleştiriler nedeniyle kaygılandırarak başarısız oldukları tespit edildi. Ayrıca, oynadıkları mevkilere göre başarısızlık kaygıları en fazla kaleci ve savunma oyuncularında belirlendi

Anahtar Kelimeler: Bursaspor B-C Genç takımı, Kaygı, Başarı.

ABSTRACT

The aim of the study is to display the anxiety states and expectations from football of B and C young team footballers involved in substructure of Bursaspor Football Club.

Our participants are 60 young footballers consist of 12-14 and 14-16 age groups playing in B and C young teams. Data were obtained as a result of methods of questionnaire consist of 31 questions in total and an interview done face to face with sportsmen by taking the required permission from their trainers.

X2 independent test was utilised in order to display the relation between variables in computing data. In the first stage of this test the calculations were done considering % values, in the second stage various data were compared to each other in order to display the relation between them. The significant level was accepted as (0.5). Statistica statistics software was utilised in statistical analyses.

Considering the anxious that B and C young team footballers involved in substructure of Bursaspor Football Club got in competitions, the following reasons were obtained; negative criticism of their trainers 50%, negative criticism of their team-mates 56.5%, their lack of success in their lessons and negative relations with their teachers 40%, the economical problems that both they and their families meet with 53%.

It was found out that 30% of sportsmen became unsuccessful as a result of expectations that they expect to get from their trainers at the end of the competition. Moreover, considering their locations the anxiety of lack of success was mostly found out among goalkeepers and defence players.

Key Words: Bursaspor B-C Young Team, Anxiety, Success.

GİRİŞ VE AMAÇ

Günümüzde futbol, gerek ülkemizde gerekse dünyada spor branşlarının en popüler ve yaygın olanıdır. Özellikle son yıllarda futbolun, futbolculara olan ekonomik getirileri de göz önüne alındığında pek çok gencin her koşulda futbol oynadığı ve futbola olan ilgilerinin artarak devam ettiği gözlenmektedir. Özellikle futbol takımlarının alt yapılarını oluşturan genç sporcuların futboldan beklentileri yarışmacı takımlarda oynayan futbolculardan farklılık gösterebilmektedir.

Çalışma grubu, insan gelişiminde ergenlik dönemi içerisinde olduğundan, kendine has bir takım fiziksel ve ruhsal özelliklere sahiptir. Çünkü ergenlik dönemi, çocukluk, gençlik, yetişkinlik çağları arasında bulunan bireyin duygusal ve fiziksel yönden farklılaştığı önemli bir gelişim bölümüdür. Çocuğun bu dönemde meydana getirdiği davranışlarındaki tutumlar olumlu ve olumsuz olsa dahi ömür boyu kalıcı olabilir. Bu çağ 11-12 yaşlarından 18-20 yaşlarına kadar sürebilir. Ergenlik döneminde, çocuklar hayatları boyunca yaşayacakları en hassas dönemi geçirirler (Binbaşoğlu,1990).

Bu dönemdeki duygusal gelişim iniş ve çıkışları, aşırı duyarlılık, üstüne alınma, bunalım, saldırganlık, içine kapanma gibi duyguların yanı sıra, güven, taklit, başkalarını örnek alma, egoistlik, kıskanma ve aşırı hareket etme duygularının zararlı yönleri ergenlikte ne kadar çabuk atlatılırsa bireyin kişisel gelişimindeki tahribat o kadar az olacaktır (Bizans,1991).

Bireyin ergenlikte geçirdiği olumlu ve olumsuz psikoloji yoğunluğu, ortaya koyacağı fiziksel performansla doğru orantılıdır. Sporunun aktif olarak ilgilendiği spor dalındaki verim, dış ortamda yaşadığı toplumsal ve ailevi sorunları ile spor aktiviteleri sırasında bulunduğu iç ortamdaki çatışmalarla bağlantılıdır. Kişilik

gelişiminin hat safhaya çıktığı bu dönem, sporunun benlik imajı, yaptığı aktivitedeki fiziksel hareketleriyle bağdaşarak belirli oranda sivilini ortaya koyacaktır. Ergenlik çağındaki çocuğun, dış dünyasında sakin ya da hareketli olan kişiliği ile sporsal aktivite sırasında gösterebileceği saldırgan veya sakin oluş düzeyi doğru ya da ters orantılı olabilir (Muratlı,1997).

Bu gelişim döneminin özelliklerine sahip olan sporunun bu dönemde yaşadığı fiziksel ve ruhsal değişikliklerden dolayı arzu ettiği başarıyı kazanmasında kaygıları olabilmektedir. Bu kaygıda onun sportif başarısına olumlu ya da olumsuz etkiler yapabilir. Çünkü başarı kavramı sporda iki yönden ele alınmaktadır. Birincisinde, bir sporunun bir hareket faaliyetini yerine getirme süreci başarı olarak değerlendirilebilir. İkincisinde ise başarı bir spor faaliyetinin sonucunu anlatır. Sporun hangi amaçla yapıldığına göre başarı kavramı farklı olarak tanımlanır. Performans sporundaki başarı ile, kitle veya okul sporundaki başarı kavramları birbirlerinden farklıdır.

Sporda başarıyı değerlendirirken, dış ve iç faktörleri göz önünde bulundurmak gerekir. Dış faktörler; spor aletleri, zemin, rakip oyuncular, hakem vb. gibidirler. İç faktörler ise fiziksel ve psikolojik faktörlerdir.

Motivasyon, korku ve stres sporda başarıyı etkileyen duygusal faktörler içinde yer almıştır. Psikoloji bilminde başlı başına bir yeri olan kişilik konusu da gençlerin bu yaşlardaki benlik imajıyla ilgilidir. Bu psikolojik faktörlere etki eden aile, arkadaşlar, antrenör, okul, öğretmenler ve bireyin kendisinden kaynaklanan etkileşim düzeyinin gençlerin davranış ve hareketlerine ne kadar katkıda bulunduğu bir gerçektir (Bizans,1991).

Yarışma durumlarında kaygı, dışsal ödüllerin ve cezaların varlığı, sonucun belirsizliği, rakibin güçlülüğü, takımın ve

bireyin son karşılaşmalarda aldıkları sonuçlar, sonucun sporcu açısından ne derecede önemli görüldüğü, bireylerin psikolojik durumlarının ne düzeyde olduğu yarışmadaki kaygı düzeyini belirleyici olmaktadır.

Evrensel özellik gösteren psikolojik endişelerin futbolcular üzerinde nasıl etki göstereceğine açıklık getirilmesi gerekmektedir. Böylece futbolcu ortaya koyacağı performansında başarılı olabilir ve kapasitesini daha verimli olarak geliştirebilir (Konter,1996).

Genç futbolcuların da, iyi bir performans ortaya koyabilmeleri için psikolojik ve sosyal potansiyellerinin özel olarak futbola ve futbol potansiyel istemlerine göre geliştirilmesi gerekir. Psikolojik potansiyellerden motivasyon, kararlılık, atılganlık, ısrarlılık, öz kontrol gibi özellikler, sosyal potansiyellerden de liderlik, birlikte hareket etme, yardımlaşma, işbirliği, paylaşma gibi özellikler göz önünde bulundurulmalıdır. Bir futbolcuya bütün boyutları içine alan bir yaklaşım getirilebilirse sağlıklı sonuçlar ortaya çıkar (Baumann,1994).

Karşılaşma öncesi yaşanan kaygının, yarışma süresince yaşanandan daha yüksek olduğu bilinmektedir. Bu nedenle antrenörler, yarışma öncesi sporcularıyla iletişimde çok dikkatli olmalı, onların kaygılarını daha da yükselterek panik içine sürüklememelidirler. Karşılaşma sonrasında oyunun değişen dinamikliği içinde de yarışmasal durumluk kaygının yükselme ve alçalmalar gösterebileceği göz ardı edilmemelidir (Martens,1998).

GEREÇ-YÖNTEM

Araştırmamızın evrenini Bursaspor B ve C genç takımında oynayan, 12-14 ve 14-16 yaş grubunun oluşturduğu 60 genç futbolcu oluşturmaktadır.

Genç futbolcuların, müsabaka öncesi ve müsabaka sırasında yaşadığı bu endişe zaman zaman kaybetme korkusuna dönüşebilir. Genç futbolcuların bu gibi durumlarda başarısızlıklarla karşı karşıya kaldıkları görülmüştür. Çünkü başarısızlık performans beklentileriyle doğru orantılıdır(Bizans,1991).

Kaybetme korkusu, genç sporcularda müsabaka sırasında meydana gelen olaylardan kaynaklandığı gibi, dış dünyasında yaşadığı hayatındaki davranışlardan da meydana gelebilmektedir. Sporunun müsabaka sırasında maç koşulları, hakem, rakip takım oyuncuları, seyirci, antrenör baskısı gibi uyarıcılardan etkilenebildiği görülmektedir. Dış dünyasında ise, aile ortamı, arkadaş etkileşimleri, kendisiyle olan barışıklığı, tartışmalı ve neşeli ortamların moral seviyesini etkilediği görülmektedir. Okul ve öğretmenleriyle olan etkileşimi, derslerindeki başarısı da belirli oranda psikolojisini etkilemektedir (Konter,1996).

Takım arkadaşları ve dış çevresinden kendisine yönelecek eleştiril boyutlarının oyuncuyu ne kadar etkilediği, kişilik faktörlerine göre de değişkenlik gösterebilir. Eleştiri ve övgüden etkilenme düzeyinin başarılarına olumlu ve olumsuz etkileri bazı oyuncular hırslandırırken, bazılarında da içe dönük yıkımlar oluşturabilir (Bizans,1991).

Çalışmanın amacı, Bursaspor B ve C genç takımlarında oynayan 12-16 yaş grubunu kapsayan futbolcuların müsabakalarda performanslarına etki eden kaygı durumlarını ortaya çıkarmaktır.

Veriler, uzman görüşleri de alınarak hazırlanan toplam 31 sorudañ oluşan anket uygulanarak elde edildi. Ankette, kaygı durumlarını yaratabilecek, futbolcuların ve ailelerinin öğrenim durumları, ailelerinin meslekleri, ekonomik

düzeyleri, arkadaşları, öğretmenleri, antrenörleri ve çevreleri ve diğer dış faktörlerle olan ilişkileri ile ilgili sorular soruldu. Ayrıca çalışmaya katkısı olacak gerekli mülakatlar yapıldı.

Çalışmanın değerlendirmesinde değişkenler arasında ilişki olup olmadığını saptamaya yarayan gruplandırılmış değişken ve verilere uygulanan χ^2

bağımsız testi uygulandı. Bu testin birinci aşamasında % değerler üzerinden hesaplamalar yapıldı. İkinci aşamada ise bazı veriler karşılaştırılarak aralarında ilişki olup olmadığı araştırıldı. Anlamlılık düzeyi (.05) olarak kabul edildi. İstatistiksel analizde Statistica istatistik programı kullanıldı.

BULGULAR

Çalışmamıza katılan deneklerin % 5'i 12 yaşında, % 8'i 13 yaşında, % 50'si 14 yaşında, % 25'i 15 yaşında, % 12'si 16 yaşında olup, en büyük grubu 14 yaşındaki futbolcular oluşturmakta, sporcuların tamamı değişik sınıflara devam eden öğrenciler olup, ortalama 3.4 yıldır Bursaspor altyapı takımlarında futbol oynamaktadırlar.

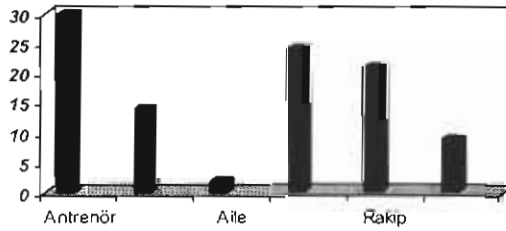
Futbolcuların annelerinin; % 46.5'i ilkökul, % 20'si ortaokul, % 33.5'i lise mezunu olup hiç üniversite mezunu yoktur. Babalarının ise % 6.5'inin ilkökul, % 40'ının ortaokul, % 40'ının lise, % 13.5'inin üniversite mezunu olduğu saptanmıştır.

Annelerinin; % 83.3'ü ev hanımı, % 3.3'ü memur, % 10'u işçi ve % 3.3'ü emeklidir. Babalarının; % 40'ı serbest meslek sahibi, % 26.5'i işçi, % 20'si memur, % 13.5'i emeklidir.

Sporcuların ailelerinin; % 66.5'inin orta, % 23'ünün düşük, 10.5'inin ortanın üstünde gelire sahip olduğu görülürken, yüksek gelire sahip aile olmadığı belirlenmiştir.

Sporcuların ailelerinin % 86.5'i çocuğunun futbol oynamasını destekleyen, % 13.5'i futbol oynamasına olumlu ya da olumsuz olarak karışmamaktadır.

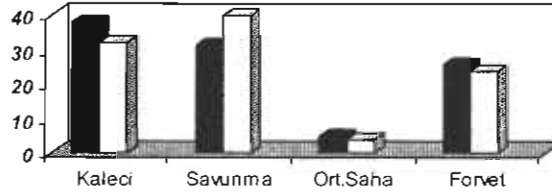
Grafik-1: Antrenörlerinin Olumsuz Eleştiri ve Cezalandırmasının Sporcuların Kaygıları Üzerine Etkileri

Sporcuların, % 50'si antrenörlerinin olumsuz eleştiri ve cezalandırmasından kaygı duyup olumsuz etkilenirken,

% 26.5'i kaygı duymayıp olumlu etkilendiklerini, % 23.5'i hiçbir şekilde etkilenmediklerini belirtmişlerdir.

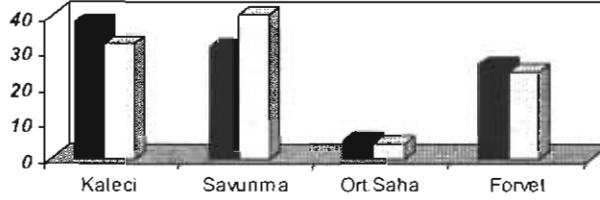
Grafik-2: Takım Arkadaşlarının Olumsuz Eleştirilerinin Sporcuların Kaygılanmalarına Olan Etkileri

Sporcuların, % 56.5'i takım arkadaşlarının eleştirilerinden olumsuz olarak etkilenip kaygılanırken, % 20'si

olumlu etkilenip kaygılanmadıklarını, % 23.5'i hiçbir şekilde etkilenmediklerini belirtmişlerdir.

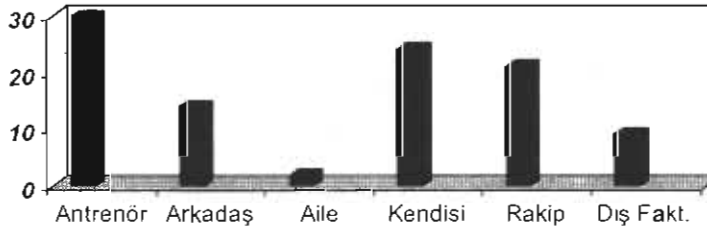
Grafik-3: Ders Başarıları ve Öğretmenleriyle Olan İlişkilerinin Sporcuların Kaygıları Üzerindeki Etkileri

Sporcuların % 33.5'i derslerin-eki başarıları ve öğretmenleriyle olan ilişkilerinin iyi olmasının kaygı düzeylerini olumlu olarak etkileyip daha başarılı olduklarını belirtirken, % 40'ı

derslerinin başarısız, öğretmenleriyle ilişkilerinin kötü olduğu dönemde kaygı- arının artıp, sporsal başarılarının da düştüğünü, % 26.5'i ise her iki durumda da etkilenmediklerini belirtmişlerdir.

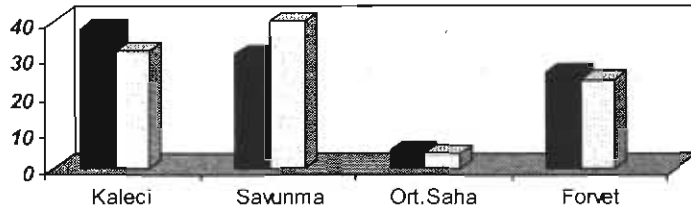
Grafik -4: Kendileri ve Ailelerinin Yaşadığı Ekonomik Zorlukların Sporcuların Kaygısı Üzerine Etkileri

Sporcuların kendileri veya aileleri ekonomik zorluklar çektiğinde % 13,5' i olumlu etkilenip kaygı duymadığını, performansının arttığını, % 53' ü

olumsuz olarak etkilenip daha başarısız olduğunu, % 33,5' i ise bu durumdan hiçbir şekilde etkilenmediğini belirtmiştir.

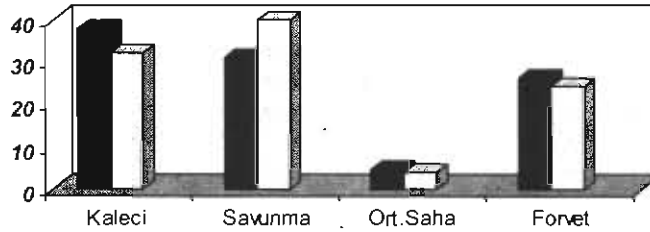
Grafik-5: Müsabakalar Sonunda Alacağına Düşündüğü Olumsuz Eleştirilerin Yarattığı Kaygı Faktörleri

Müسابakalardan sonra alacağına olumsuz eleştirilerin yarattığı kaygı faktörleri incelendiğinde, % 30'u antrenörünün, % 21'i rakiplerinin, %14'ü takım arkadaşlarının, ve % 2'si ailelerinin takınacağı tutum ve davranışları nedeni

ile, % 9'u dış faktörler (hakem, zemin, taraftar vb.), % 24'ü ise kendinden kaynaklanan nedenlerle (sakatlık, hastalık, yorgunluk vb.) kaygılandıklarını belirtmişlerdir.

Grafik-6: Oynadıkları Mevkilere Göre Futbolcuların Başarısızlık Kaygıları

Oyuncuların oynadıkları mevkilere göre başarısızlık kaygıları incelendiğinde, C gençlerde en yüksek kaygıyı savunma oyuncularının yaşadığı, bunu kalecilerin ve forvetlerin izlediği, ortasaha oyuncularının ise en düşük kaygı düzeyinde olduğu, B gençlerde ise kalecilerin en yüksek kaygıyı yaşadığı, onları savunma ve forvet oyuncularının

izlediği, en düşük kaygıyı yine orta saha oyuncularının duyduğu tespit edilmiştir.

Her iki yaş grubunda yer alan tüm oyuncular incelendiğinde ise, C genç kategorisindeki oyuncuların B genç kategorisindeki oyunculara göre daha fazla başarısızlık kaygısı duydukları belirlenmiştir.

TARTIŞMA-SONUÇ

Sporcu ailelerinin ekonomik düzeyleri incelendiğinde; % 66.5'inin orta, % 23'ünün düşük, % 10.5' inin ortanın üstünde gelire sahip olduğu görülürken, yüksek gelire sahip aile olmadığı belirlenmiştir.

Futbolcuların annelerinin öğrenim durumları incelendiğinde; en büyük grubu % 46.5'i ilkökul mezunu olan grup oluşturmuştur. Babalarında ise en büyük grubu % 40 ile ortaokul mezunlarının oluşturduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, annelerinin % 83.3'ü ev hanımı, babalarının; % 40'ı serbest meslek sahibi olan en büyük gruptur.

Öcalan ve arkadaşları tarafından yapılan bir araştırmada (Öcalan ve ark., 2000), profesyonel 1. ve 2. Ligde oynayan futbolcularının annelerinin % 80.4'ünün ev hanımı olduğu, % 25.5' inin ilkökul mezunu olduğu saptanmıştır. Babaları incelendiğinde ise, en büyük grubu % 30.1 ile ortaokul mezunları, meslekleri incelendiğinde en büyük grubu % 34.6 ile memur olan grup oluşturmuştur. Adı geçen araştırmacıların bulguları elde ettiğimiz bulgularla benzerlik göstermektedir.

Sporcuların ailelerinin % 86.5'i çocuğunun futbol oynamasını desteklerken, % 13.5'inin futbol oynamasına olumlu ya da olumsuz olarak karışmadıkları görülmektedir. Öcalan ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmada da (Öcalan ve ark.,2000), futbolcuların babalarının çocuklarını futbol oynamaya teşvik ettiği belirlenmiş olup araştırmamızın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Futbol oynamaya yönelen oyuncuların yapıları incelendiğinde, genellikle sosyo-kültürel açıdan düşük seviyede, ekonomik açıdan da orta ve düşük gelire sahip ailelerin çocuklarının bu branşa ağırlıklı olarak yöneldiği görülmektedir. Bu durum özellikle günümüzde futboldan

yüksek kazançlar sağlama isteği ile ve buna bağlı olarak rahat bir yaşam sürdürme, toplumda bir statü elde etme isteği ile açıklanabilir.

Çocukların spor branşlarına yönelmelerinde, ailelerin mensup oldukları sosyal tabaka profilleri önemli rol oynarken, futbola yönelmenin tek başına bir sosyal tabakaya mensup olmakla açıklanamayacağı, sosyal tabakaya ait aileye mensup olmakla açıklamanın daha doğru bir yaklaşım olacağı söylenebilir (Topkaya ve ark.,2000).

Afyon Y.A., ve arkadaşları tarafından üniversiteli futbolcular üzerinde yapılan bir araştırmada (Afyon ve ark., 2000), oynadıkları mevkilere göre kalecilerin en fazla kaygı düzeyine sahip olduğu, en düşük kaygı düzeyinin ise orta saha oyuncularında görüldüğü saptanmıştır.

Araştırmamızda, oyuncuların oynadıkları mevkilere göre başarısızlıktan korkuları incelendiğinde, C gençlerde en yüksek kaygıyı, en fazla savunma oyuncularının yaşadığı, bunu kalecilerin ve forvetlerin izlediği, orta saha oyuncularının ise en düşük kaygı düzeyinde olduğu, B gençlerde ise kalecilerin en yüksek kaygıyı yaşadığı, onları savunma ve forvet oyuncularının izlediği, en düşük olarak yine orta saha oyuncularının olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmacıların sonuçlarıyla bizim elde ettiğimiz sonuçlar özellikle B gençlerde paralellik göstermektedir.

Her iki yaş grubunda yer alan tüm oyuncular incelendiğinde ise, C genç kategorisindeki oyuncuların B genç kategorisindeki oyunculara göre daha fazla başarısızlık korkusunu duydukları belirlenmiştir.

Araştırmalardan elde edilen sonuçlara göre yaş grubu ve statüsü ne olursa olsun özellikle kalecilerin ve

savunma oyuncularının daha fazla başarısızlık korkusu duydukları belirlenmiştir. Bu durum kalecilerin ve savunma oyuncularının müsabakalarda oyun pozisyonları ve elde edilen sonuçlar üzerinde etkili olmaları gereği en fazla baskıyı hisseden oyuncular olmasından kaynaklanmış olabilir. Bunun yanı sıra, yaşın büyümesi, maç oynama sayısının fazlalaşması ve tecrübelerinin artması yaşanan kaygının azalmasına neden olmuş olabilir.

Antrenörlerinin, takım arkadaşlarının olumsuz eleştirileri, derslerindeki başarısızlıkları ve öğretmenleri ile olan olumsuz ilişkileri, kendilerinin ve ailelerinin yaşadığı ekonomik sıkıntıların futbolcuların çoğunun üzerinde kaygıya neden olduğu belirlenmiştir.

Futbolcuların yaş grubunun küçük olması, yeteri kadar sporculuk deneyimlerinin olmaması, yaşam ve sporculuk tecrübesine sahip olmamaları bu tür kaygıları duymalarına neden olarak gösterilebilir.

Konter E, tarafından profesyonel futbolcular üzerinde yapılan bir araştırmaya göre, futbolcuların sakatlık durumları, antrenör ve teknik direktörleriyle olan ilişkileri onların durumluk kaygılarını yükselten nedenler arasında bulunmaktadır (Konter,1997).

KAYNAKLAR

- 1-Binbaşıoğlu, C., 1990, "Gelişim Psikolojisi", Sf.175, Kadioğlu Matbaası, Ankara.
- 2-Bizans,G., 1991, "Gençlerin Antrenmanı", Sf.12-14, Çeviri Öner Özmen, T.F.F. Yayınları, Arbas Yayıncılık, Ankara
- 3-Murathı, S., 1997, "Çocuk ve Spor", Sf.25-31, Kültür Matbaası, Ankara.
- 4-Konter, E., 1996, " Sporda Stres ve Performans",Sf.17, Saray Yayıncılık, Başsaray Basımevi, İzmir.

Sonuç olarak; Bursaspor altyapı takımları içerisinde yer alan B ve C genç takım oyuncularının müsabakalarda duydukları korkular incelendiğinde, antrenörlerin olumsuz eleştirileri % 50'sinin, takım arkadaşlarının olumsuz eleştirileri % 56.5'inin, derslerdeki başarısızlık ve öğretmenleri ile olumsuz ilişkileri % 40'ının, kendi ve ailelerinin yaşadığı ekonomik zorluklar % 53'ünün kaygılanmalarına neden olduğu belirlenmiştir.

Sporcuların % 30'unun, müsabaka sonunda antrenörlerinden alacağını düşündüğü olumsuz eleştiriler nedeniyle kaygılandırarak başarısız oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca, oynadıkları mevkilere göre başarısızlık kaygıları en fazla kaleci ve savunma oyuncularında belirlenmiştir.

Genç sporcularda değişik nedenlerle görülen bu kaygının giderilmesinde özellikle antrenörlere büyük görevler düşmektedir. Antrenörlerin bu yaş grubunda yer alan sporcularını profesyonel sporcu gözüyle görmemesi, etkili iletişim ve etkileşim becerilerine sahip olması, sporcularının karşılaşılabileceği olumsuz durumlarda onları mutlak surette destekleyip var olan korkularını gidermeye çalışmaları, ulaşmak istedikleri hedeflerine doğru en sağlıklı biçimde yönlendirmelerinin uygun olacağı düşünüldü.

- 5-Baumann, S., 1994, " Uygulamalı Spor Psikolojisi" Sf. 117-151-173-176, Çeviri: Can İközler, Alı Osman Özcan, Alfa Basımevi, İstanbul.
- 6-Martens, R., 1998, "Başarılı Antrenörlük" Sf.52-63-70, Çeviri: Tuncer Büyükonat, Beyaz Yayınları., Volkan Matbaası, İstanbul.
- 7-Öcalan, M., Tel M., 2000, " Profesyonel Futbolcuların Kişilik Özellikleri, Futbolu Tercih Etme Nedenleri ve Futboldan Beklentilerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma" 2. Futbol ve

Bilim Kongresi, Bildiri Özetleri Kitapçığı, Sf.17, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu, İzmir.

8-Topkaya İ., Tekin T.A., 2000, "Aydın İlinde Farklı Sosyal Tabakalara Mensup Ailelerinin İlköğretim Çağındaki Çocukların Yönelmelerini İstedikleri Spor Branşlarında Futbolun Yeri". 2. Futbol ve Bilim Kongresi, Bildiri Özetleri Kitapçığı, Sf.49, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu., İzmir.

9-Afyon, Y. A., Akandere M., Sanioğlu A., 2000., "Üniversiteli Futbolcularda Müsabaka Ortamında Görülen Kaygının Başarıya Etkisi Üzerine Bir İnceleme" 2.

Futbol ve Bilim Kongresi, Bildiri Özetleri Kitapçığı, Sf.18, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu., İzmir.

10-Konter, E., 1997, "Profesyonel Futbolcuların Yaş Gruplarının Durumluk Kaygı Düzeylerine Etkisi" 1. Uluslar arası Spor Psikolojisi Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitapçığı., Sf.87, Bağırğan Yayımevi., Ankara.